

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: paulina.tabery@soc.cas.cz

Názory obyvatel na rozdělení Československa

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2007, v07-11</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>5. 11. - 12. 11. 2007</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1060</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PO.9, PO.10, PO.11</i>
Zveřejněno dne:	<i>17. ledna 2008</i>
Zpracovala:	<i>Paulína Tabery</i>

Začátkem tohoto roku uplynulo 15 let od rozdělení Československa na dvě samostatné republiky. Při příležitosti tohoto výročí se Centrum pro výzkum veřejného mínění ve svém pravidelném výzkumu podrobněji zaměřilo na otázky rozdělení Československa a názory lidí na tuto událost.

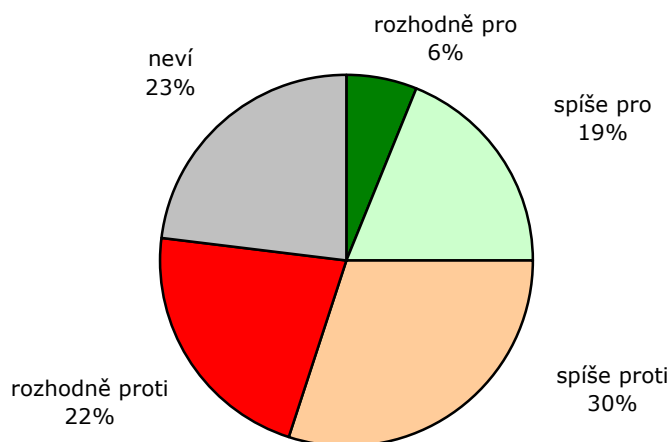
Obyvatelé České republiky podle svých dnešních tvrzení nepodporovali před 15 lety rozdělení Československa¹. Přibližně polovina (52 %) dotázaných byla podle svých aktuálních vyjádření proti rozdělení a čtvrtina rozdělení podporovala. Poměrně velký podíl lidí na tuto otázku nedokázal odpovědět (23 % varianta odpovědi „nevím“). Vzhledem k velkému časovému odstupu od této události je takto velký podíl odpovědi „nevím“ celkem pochopitelný: volí ji v naprosté většině mladí lidé do 29 let, kteří v době rozdělení Československa vzhledem ke svému mladému věku nemohli mít utvořený názor.

Věk respondentů hraje v této otázce významnou roli. Starší věkové kategorie byly podle svých tvrzení častěji proti rozdělení Československa než mladší věkové skupiny, přičemž, jak vyplývá z dnešních výroků, výrazně nejčastěji byli proti rozdělení lidé starší 60 let.

¹ Znění otázky: „V roce 1993 bylo rozděleno Československo na Českou a Slovenskou republiku. Pokuste se, prosím, si vzpomenout, zda jste byl tehdy pro nebo proti rozdělení. Byl jste rozhodně pro; spíše pro; spíše proti; rozhodně proti?“

Jak je vidět z časového srovnání, vyjádření obyvatel, zda byli před 15 lety pro nebo proti rozdělení Československa, se výrazně neproměňují. Změny jsou za posledních zhruba pět let patrné pouze v jistém nárůstu odpovědí „nevím“ a mírném zmenšení podílu těch, kdo byli proti rozdělení.

Postoje obyvatel k rozdělení Československa v době rozdělení (v %)

Tab. 1: Postoje obyvatel k rozdělení Československa v době rozdělení (v %)

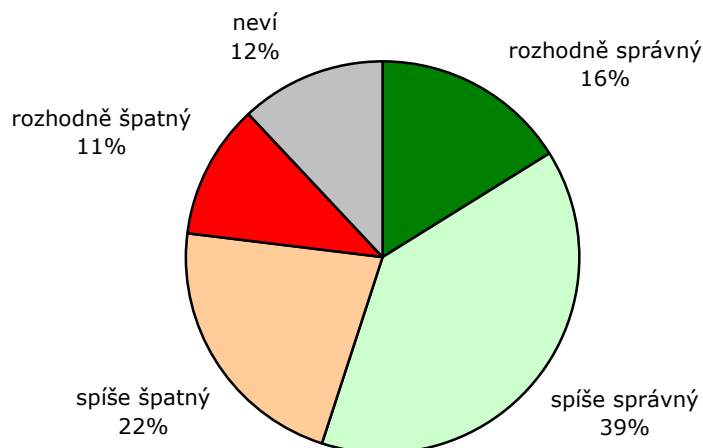
	1/2003	11/2006	11/2007
rozhodně pro	8	7	6
spíše pro	18	18	19
spíše proti	33	32	30
rozhodně proti	26	21	22
neví	15	22	23
pro/proti	26/59	25/53	25/52

Ačkoliv více než polovina obyvatel České republiky byla podle svých slov proti rozdělení Československa, dnes tuto událost hodnotí mírná většina populace (55 %) jako správný krok, třetina občanů naopak vnímá rozdělení Československa jako krok špatný.² Zhruba třetina (35 %) lidí, kteří byli podle svých slov před patnácti lety proti rozdělení Československa, si dnes myslí, že rozdělení byl krok správný.

I do hodnocení, zda rozdělení Československa byl krok správný nebo špatný, se výrazně promítá věk respondentů. Za špatný považují rozpad federace častěji starší občané, konkrétně věková kategorie 45 – 59 let a lidé nad 60 let, tedy ti, kteří ve společné republice žili poměrně dlouhou část svého života. Mínění občanů České republiky, zda rozdělení Československa byl správný či špatný krok, se v průběhu posledních pěti let v podstatě nezměnil. Mírná většina respondentů (kolem 55 %), hodnotí zpětně rozpad federace jako správný krok.

² Znění otázky: „Jak tento krok dnes hodnotíte? Byl rozhodně správný; spíše správný; spíše špatný; rozhodně špatný?“

Jak lidé hodnotí rozdělení Československa dnes? Jako krok...

Tab. 2: Jak lidé hodnotí rozdělení Československa dnes? Jako krok... (v %)

	1/2003	11/2006	11/2007
rozhodně správný	18	18	16
spíše správný	37	38	39
spíše špatný	25	22	22
rozhodně špatný	11	12	11
neví	9	10	12
správný/špatný	55/36	56/34	55/33

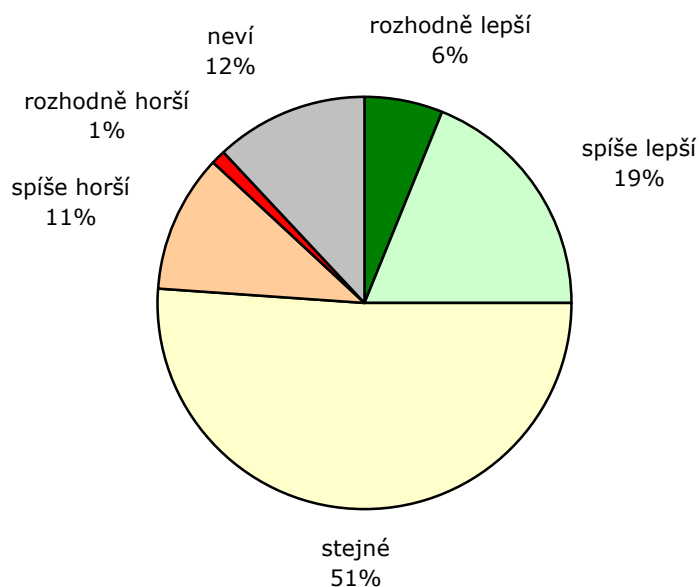
Velmi zajímavé jsou v souvislosti s rozdělením Československa názory na současné vztahy mezi Čechy a Slováky ve srovnání s dobou před rozdělením.³ Zdaleka nejvíce (51 %) se lidé domnívají, že vztahy v současné době jsou stejné jako byly před rozdělením, čtvrtina si myslí, že jsou lepší než před rozpadem federace a pouze zhruba desetina hodnotí aktuální vztahy jako horší.

Rozdíly v názorech na srovnání vztahů před rozdělením a dnes se i v této otázce projevují podle věku respondentů. Hlavní rozdíl mezi jednotlivými věkovými skupinami nespočívá v tom, že by se domnívaly, že vztahy jsou horší nebo lepší, jako v tom, že mladší věkové kategorie 20 – 29 let a zejména 15 – 19 let častěji nedovedou vztahy porovnat a volí odpověď „nevím“.

Z časového srovnání vyplývá, že postupem času mírně narůstá podíl lidí domnívajících se, že vztahy mezi Čechy a Slováky jsou v současnosti stejné jako před rozdělením, a naopak v posledním roce klesl podíl těch, kteří zastávají názor, že vztahy mezi těmito dvěma národy jsou nyní horší.

³ Znění otázky: „Jsou podle Vás současné vztahy mezi Čechy a Slováky oproti době před rozdělením rozhodně lepší; spíše lepší; stejné; spíše horší; rozhodně horší?“

Současné vztahy mezi Čechy a Slováky jsou oproti době před rozdělením...

Tab. 3: Současné vztahy mezi Čechy a Slováky jsou oproti době před rozdělením... (v %)

	1/2003	11/2006	11/2007
rozhodně lepší	7	5	6
spíše lepší	25	19	19
stejně	44	47	51
spíše horší	15	16	11
rozhodně horší	2	2	1
neví	7	11	12
lepší/stejně/horší	32/44/17	24/47/18	25/51/12